

Sokszínű húsvét - Sokszínű tár

2012/04/02 - 2012/06/15

[1] „Mini” tárlatunkon

ezúttal a húsvét sokszínűségéhez kapcsolódva mutatunk be néhány dokumentumot a „sokszínű” Plakát- és Kisnyomtatványtár anyagából szemezgetve, és kívánunk minden kedves kollégának és olvasóinknak szép és „sokszínű” húsvéti ünnepeket!

Sokszínű húsvét - Sokszínű tár

A húsvét a keresztény világ számára a legnagyobb ünnep, Jézus Krisztus feltámadásának ünnepe. Ugyanakkor az újjászületés ünnepe, ilyenkor köszöntjük a tavaszt is.

Az idők folyamán, mint minden egyházi ünnephez, ehhez is nagyon sok népszokás kapcsolódott még a kereszténységet megelőző időkből, hiszen a természet megújulását már évezredekkel ezelőtt is ünnepelték.

Kny.C 5.139/a

057K

בעדו

זאת חקת הפסח

HUSVÉT TÖRVÉNYEI

HÉBERBŐL ÁTDOLGOZVA

SZERKESZTI:

GRÜNFELD J. GYULA
HITÉLETI FÜZETEK SZERZŐJE
MISKOLC.

Ára 50 fillér

UTÁNNYOMÁS TILOS.

BERGER BERNÁT KÖNYVNYOMDÁJA, MISKOLC.

[2]Húsvét törvényei

A húsvét, a *pészach*, minden zsidó ember számára az év legnagyobb ünnepe; a zsidó nép Egyiptomból való kiszabadulására emlékeznek ekkor. A *pészach* szó *elkerülést*, *kikerülést* jelent, ami arra utal, hogy Isten tíz csapást küldött Egyiptomra, és a tizediknél Isten angyala megölt minden elsőszülöttet, de ez Izrael népét kikerülte, őket nem érte csapás.

A *pészach* jelenti a *kovásztalan kenyér ünnepét* is, ami arra utal, hogy hét napon keresztül zsidó nem ehet, nem birtokolhat semmi kovászos ételt, mert annak idején olyan hirtelen és gyorsan kellett menekülniük, hogy amíg a fáraó üldözte őket, a tésztának nem volt ideje megkelni.

Végül a *pészach* a zsidó történelem kiinduló pontja is, amennyiben a kivonulás után vált a zsidó nép szabaddá.

A *pészach* ünneplésének módja szigorú szabályokhoz kötött. Ezeket a szabályokat foglalja magában kiállított kisnyomtatványunk.

Passio.

439

A mi Urunk

Jézus Krisztus kinszenvedésének

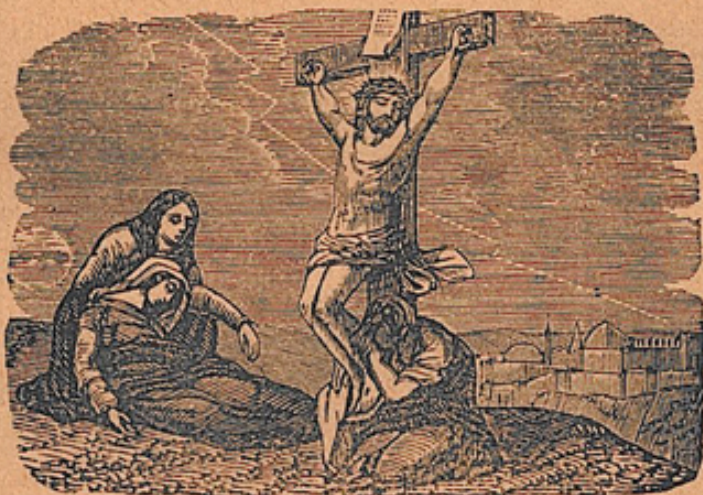
és

halálának története,

a mint azt

Virágvasárnapján és Nagypénteken

az oltárnál olvasni vagy pedig énekelni
szokták.

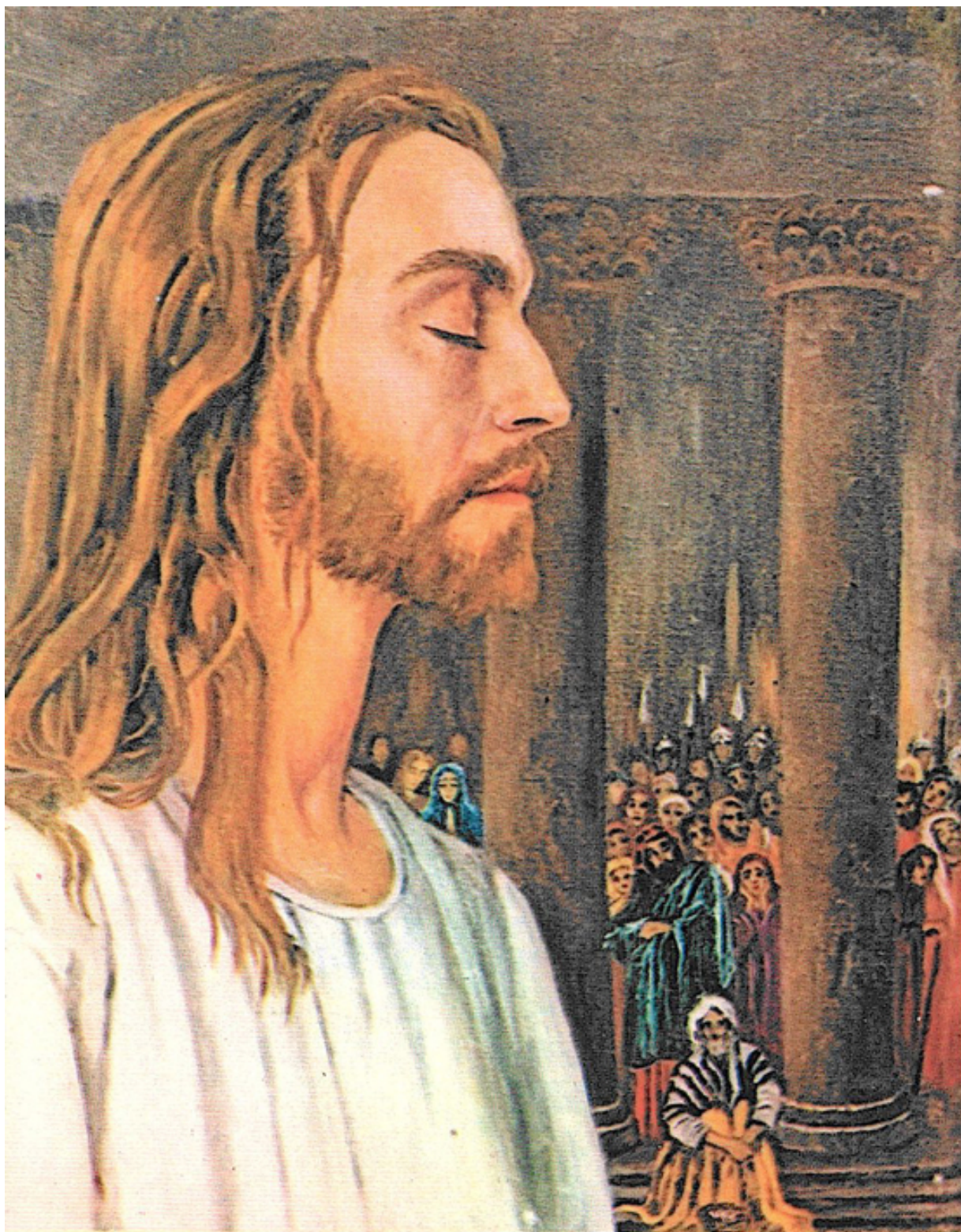
Budapest, 1892.

Nyomatja és kiadja Rózsa Kálmán és neje.
Szentkirályi-utca 30. szám.

[3]Ponyva

A római katolikus egyház húsvéti szertartásai virágvasárnap kezdődnek, majd a következő héten, a nagyhéten, folytatódnak nagycsütörtökön, nagypénteken, nagyszombaton és húsvétvasárnap. Virágvasárnap és nagypénteken olvassák fel, vagy éneklik el a szertartásokon a *passiót*. Virágvasárnap Máté, Márk, Lukács evangéliumából meghatározott rendben, minden évben másikat, nagypénteken pedig mindig János evangéliumából.

A bemutatott ponyvanyomtatványban a húsvéti imádságok mellett Máté (26,27) és János (18,19) evangéliumából olvasható a szenvedéstörténet.

Jézust halálra ítélik

Szentképek

A passió, a keresztút az egyik legismertebb keresztény ájtatossági forma. Az első keresztutat Jézus járta; nyomában a hívők, Jézus szenvedésének állomásait járják végig. A keresztúti ájtatosság közös végzése főként a húsvétot megelőző nagyböjt folyamán jellemző a templomokban. Mai formájában 14 stációból áll, amelyek Krisztus szenvedésének állomásait jelképezik. Néháynak ezek közül van bibliai alapja, más stációk témája a hagyományon alapul. Csaknem minden falu határában, és minden templomban van keresztút. Hol csak egy-egy kereszt jelzi a stációt, hol pedig művészi alkotások, festmények, domborművek, szobrok ábrázolják a szenvedéstörténetet.

A tárunkban található szentkép-gyűjteményből Feszty Masának (1895-1966) a keresztút állomásait ábrázoló festményeiből készült szentkép-sorozatból állítottunk ki néhány darabot.

[5]Húsvéti képeslapok

A húsvéti képeslapok leggyakoribb motívumai: a húsvéti tojás, a húsvéti nyúl és a barka.

A húsvéti tojás a termékenység ősi szimbóluma, amely a világ szinte összes népénél fellelhető, a kereszténységben pedig a feltámadás jelképévé vált.

A húsvéti nyúl eredete kissé bizonytalan, Magyarországon német hatásra honosodott meg valamikor a 19. század folyamán. A nyúl szintén a termékenység szimbólumává vált, és szerte Európában a húsvét ünnepével társítják.

Jézus Jeruzsálembe való bevonulásakor, amire virágvasárnap emlékezünk, sokan pálmaágakat törtek a fákról s eléje szórták azokat. Nálunk a pálmát helyettesíti a barka. Bár egyházi eredetű a virágvasárnapi barkaszentelés, de a szentelt barkát felhasználták rontás ellen, gyógyításra, mennydörgés és villám elhárítására is.

KELJ FÖL PÁRNÁIDRÓL
SZÉP IBOLYÁVIRÁG
NÉZZ KI AZ ABLAKON
MILYEN SZÉP A VILÁG
MEGÖNTÖZLEK SZÉPEN
AZ ÉG, HARMATTÁVAL
TELJEK A TARISZNYA
SZÉP PIROS TOJÁSSAL

[1]Locsolás, locsolóvers, locsolóbál

A locsolkodás szokásának alapja a víz tisztító, termékenységvarázsló erejébe vetett hit. Eredete a keresztelésre utal, valamint arra a legendára, amely szerint a Jézus feltámadását hirdető jeruzsálemi asszonyokat a zsidók locsolással akarták elhallgattatni.

A népszokások szerint a fiúk, férfiak ilyenkor sorra járják a házakat és különböző énekek, versek kíséretében locsolják meg a nekik ezért cserébe tojáshoz jutó lányokat. A városokban ez a szokás kölnivel való locsolásra szelídült.

A locsolóbálokat rendszerint húsvét hétfőn tartották, tartják.

A Plakát- és Kisnyomtatványtár olvasótermében ez év januárjától időszakos kiállításokat rendezünk. Az egy-két hónapig látható „mini” kiállítás témája egy-egy aktualitáshoz, évfordulóhoz kapcsolódik, vagy újonnan beszerezett, illetve újonnan felfedezett dokumentumainkat mutatjuk be. Célunk, hogy megismertessük a Plakát- és Kisnyomtatványtár sokszínűségét látogatóinkkal és kollégáinkkal.

A kiállítás megtekinthető [olvasótermünkben](#) [6] keddtől péntekig 9–17 óráig, szombaton 9–14 óráig. Látogatóink részére a belépőjegy ára 400 Ft. Beiratkozott olvasóknak a belépés díjtalan.
2012/04/02 - 11:57

Forrás webcím: <https://oszk.hu/kiallitasok/sokszinu-husvet-sokszinu-tar>

Hivatkozások:

[1] <https://oszk.hu/sites/default/files/Locsoloverses-kepeslap.jpg>

[2] <https://oszk.hu/sites/default/files/KnyC-5139a.jpg>

[3] <https://oszk.hu/sites/default/files/PKNY-2023.jpg>

[4] https://oszk.hu/sites/default/files/Szentkepek_Feszty-Masa.jpg

[5] <https://oszk.hu/sites/default/files/Kepeslap.jpg>

[6] http://www.oszk.hu/sites/default/files/5_szint_szines.pdf

[7] <https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/kiallitas-archivum-2012>